

kirjaamo@aanekoski.fi

13.08.2020
KSL/174/03.01.00/2020

Viite: Lausuntopyyntönnö 24.6.2020

LAUSUNTO ÄÄNEKOSKEN LIIMATTALAN TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAVALUONNOKSESTA

Äänekosken kaupunki pyytää Keski-Suomen liiton lausuntoa Liimattalan tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksesta. Suunnittelualue sijaitsee Liimattalan kylän länsipuolella noin 10 kilometriä Äänekosken kaupungista pohjoiseen. Suunnittelualue rajautuu luoteisimmasta osastaan Saarijärven ja Äänekosken väliseen kuntarajaan. Alueen koillispuolella noin 5 kilometrin etäisyydellä sijaitsee Konginkankaan kirkonkylä. Etäisyyttä Saarijärven keskustaankertyy noin 20 kilometriä.

Tavoitteena on tutkia mahdollisuutta rakentaa enintään yhdeksän tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on enintään 270 metriä ja kokonaisteho alle 45 MV. Suunnittelualueen laajuus on noin 12 km² ja alue on pääasiassa metsätalousvaltainen. Tuulivoimalat on tarkoitus liittää maakaapelein alueen länsipuolella kulkevan 110 kV voimalinjan varrelle rakennettavalle uudelle sähköasemalle. Hankkeesta vastaava tuulivoimayhtiö on Energiequelle Oy

28.1.2020 lainvoiman saaneessa Keski-Suomen maakuntakaavassa suunnittelualue sijoittuu bionaluteen tukeutuvalla alueella sekä matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueelle. Bionaluteen tukeutuvan alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa varmistetaan maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä. Matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueidenkäytön suunnittelussa turvataan toimivat reitistöt ja virkistysalueet ja niiden maisema- ja ympäristöarvot sekä matkailullinen hyödyntäminen. Suunnittelualuetta koskeva maakuntakaavatilanne on kuvattu osayleiskaavan selostuksessa hyvin, mutta kuvausta voisi vielä täydentää esittämällä maakuntakaavan yleiskaavoitusta ohjaavat määräykset ja poistamalla turha viittaus vuoden 2009 maakuntakaavaan.

Maakuntakaavassa on osoitettu kaksi tuulivoimatuotantoon soveltuvaa aluetta (tv): Multian Vehkoo ja Pihtiputaan Ilosjoki. Maakunnallisesti merkittävän tuulivoimapuiston kokorajana maakuntakaavassa on 10 tai enemmän tuulivoimalaa. Liimattalan alueella voimaloiden määrä jää tämän rajan alapuolelle.

Maakunnalliset merkittävät tuulivoimapuistoalueet selvitettiin kymmenisen vuotta sitten 3. vaihemaakuntakaavaa varten. Koska kartoitusta voidaan nykyisin pitää vanhentuneena mm. voimaloiden kasvaneen korkeuden takia, liitto on käynnistänyt maakuntakaavan päivittämisen. Päivityksen yhtenä teemana on tuulivoima.

Maakuntakaavan kannalta Liimattalan tuulivoimahankkeen merkittävimmät vaikutukset voivat kohdistua alueen lähellä tai osittain sisällä sijaitseviin Natura- ja luonnonsuojelualueisiin (SL) sekä maisema-alueeseen. Natura- ja luonnonsuojelualueiden luontoarvot perustuvat kuitenkin pääosin kasvisto- ja kasvillisuusarvoihin, jotka pystytään osayleiskaavan vaikutusten arvioinnin mukaan ottamaan huomioon alueen rakentamisessa ja käytössä.

Keski-Suomen liiton mielestä maakuntakaavoituksellisesti hankkeen merkittävimmäksi huomioon otettavaksi tekijäksi nousee suunnittelualueen itäpuolella sijaitseva maakunnallisesti arvokas Liimattalan maisema-alue. Liimattalaa luonnehtivat keski-suomalaisittain harvinaisen avarat peltoaukeat ja tasainen viljelymaisema. Liiton mielestä maakunnalliset maisema-alueet eivät lähtökohtaisesti sulje pois tuulivoimarakentamista. Jokaista maisema-aluetta ja siihen liittyvää tuulivoimarakentamista tulee tarkastella tapauskohtaisesti. Mahdollisten maisemavaikutusten merkittävyys riippuu mm. maisema-alueen ominaispiirteistä sekä tuulivoimaloiden määrästä ja sijoittumisesta.

Osayleiskaavaluonnoksessa maisemavaikutusten arviointimenetelminä on käytetty maisema-analyysiä, valokuvasoitteina tehtyjä havainnekuvia ja näkemäalueanalyysiä. Näiden avulla on muodostettu käsitys maiseman ominaispiirteistä, arvoista, maiseman muutosherkkyydestä ja näihin kohdistuvista vaikutuksista. Maisemavaikutusten arvioinnissa on hyödynnetty näkemäalueanalyysiä, jonka avulla on arvioitu tuulivoimaloista aiheutuvien vaikutusten laajuutta ja niiden kohdistumista.

Arvioinnin mukaan maakunnallisesti arvokkaan Liimattalan maisema-alueen sekä sitä reunustavan Pyyrinlahden vesistömaiseman herkkyys tuulivoimaloiden aiheuttamille maisemavaikutuksille on kohtalainen. Maisemavaikutukset voivat olla merkittävyydeltään enintään kohtalaisia kielteisiä maakunnallisesti arvokkaassa Liimattalan kylämaisemassa sekä Pyyrinlahden vesistömaisemassa.

Osayleiskaavan mukainen ratkaisu voi vaikuttaa heikentävästi Liimattalan maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen ominaispiirteisiin. Maisemavaikutusten tiedostaminen suunnitteluvaiheessa mahdollistaa tarvittaessa vaikutusten ja vaikuttavuuden lieventämisen. Vaikutukset eivät kuitenkaan estä maakuntakaavan maisema-aluetta koskevien tavoitteiden toteutumista.

Äänekosken oikeusvaikutuksettomassa rakenneyleiskaavassa tuulivoimapuiston osayleiskaava-alueen kautta on osoitettu merkittävä ekologinen yhteystarve. Yhteystarpeen huomioiminen tukisi maakuntakaavan matkailun ja virkistykseen vetovoima-alueen tavoitteiden toteutumista. Liiton mielestä ekologisen yhteyden ja osayleiskaavaratkaisun suhdetta tulisi avata osayleiskaavan selostuksessa.

Lisäksi lähimpien tiedossa olevien suunniteltujen tuulivoimahankkeiden esittäminen karttaotteella kaavaselostuksessa selkeyttäisi hankekokonaisuuden arviointia. Äänekosken rantayleiskaavan käsittely tämän osayleiskaavan alueelle ulottuvilta osin jää kaava-asiakirjoissa epäselväksi.

Lausunnon on valmistellut Reima Väливаara, reima.valivaara@keskisuomi.fi, 040 595 0918.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.